

Dictamen núm. 5/2018, relatiu al Projecte de decret pel qual es regulen els preus públics per l'ús dels serveis i de les instal·lacions del Poliesportiu Prínceps d'Espanya

Atès el que disposa l'article 2, núm. 1, lletra a, incís primer, de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears i l'article 30 del Decret 67/2010, de 28 de maig, pel qual s'aprova el Reglament que regula l'organització i el funcionament, el Consell Econòmic i Social emet el següent:

DICTAMEN

I. Antecedents

Primer. El dia 7 de juny de 2018 es registra d'entrada en el Consell Econòmic i Social (CES) la sol·licitud de dictamen de la Conselleria de Cultura, Participació i Esports relativa al Projecte de decret pel qual es regulen els preus públics per l'ús dels serveis i de les instal·lacions del Poliesportiu Prínceps d'Espanya.

Segon. El dia 8 de juny s'anuncia l'entrada de la sol·licitud als consellers del CES.

Tercer. L'expedient tramés al CES consta de la següent documentació:

1. Consulta prèvia a l'elaboració d'un projecte de decret pel qual es regulen els preus públics dels serveis que es presten en el Poliesportiu Prínceps d'Espanya.

2. Certificat emès pel cap del Servei de Participació i Voluntariat de la Conselleria de Cultura, Participació i Esports relatiu al procés de consulta prèvia publicat a la pàgina de participació ciutadana.
3. Memòria sobre l'anàlisi d'impacte normatiu del projecte de decret pel qual es regulen els preus públics per a l'ús dels serveis i de les instal·lacions del Poliesportiu Prínceps d'Espanya.
4. Memòria econòmica financera relativa al projecte de decret pel qual es regulen els preus públics per a l'ús dels serveis i de les instal·lacions del Poliesportiu Prínceps d'Espanya.
5. Resolució de la consellera de Cultura, Participació i Esports per la qual s'inicia el procediment d'elaboració del projecte de decret pel qual es regulen els preus públics per a l'ús dels serveis i de les instal·lacions del Poliesportiu Prínceps d'Espanya.
6. Resolució de la consellera de Cultura, Participació i Esports per la qual se sotmet al tràmit d'informació pública el projecte de decret pel qual es regulen els preus públics per a l'ús dels serveis i de les instal·lacions del Poliesportiu Prínceps d'Espanya.
7. Tràmit d'audiència a les diferents conselleries del Govern de les Illes Balears, Consells Insulars i entitats interessades i justificants de la seva recepció. En aquest sentit, presenten al·legacions la Conselleria d'Hisenda i Administracions Públiques, la Conselleria de Serveis Socials i Cooperació, la Conselleria de Treball, Comerç i Indústria, el Diana Athletic Club, el Club Sant Josep Obrer i el Club d'Atletisme Badia de Palma
8. Certificat emès pel cap del Servei de Participació i Voluntariat de la Conselleria de Cultura, Participació i Esports relatiu al procés de segona consulta prèvia publicat a la pàgina de participació ciutadana.

9. Certificat emès pel cap del Servei de Participació i Voluntariat de la Conselleria de Cultura, Participació i Esports relatiu al tràmit d'audiència i informació pública publicat a la pàgina de participació ciutadana.
10. Publicació al Butlletí Oficial de les Illes Balears de la Resolució de la consellera de Cultura, Participació i Esports per la qual se sotmet al tràmit d'informació pública el projecte de decret pel qual es regulen els preus públics per a l'ús dels serveis i de les instal·lacions del Poliesportiu Prínceps d'Espanya.
11. Informe d'impacte de gènere emès per la directora de l'Institut Balear de la Dona.
12. Informe emès pel director del Poliesportiu Prínceps d'Espanya relatiu a les aportacions efectuades en fase d'audiència i participació, i informació pública al projecte de decret pel qual es regulen els preus públics per a l'ús dels serveis i de les instal·lacions del Poliesportiu Prínceps d'Espanya.
13. Informe emès pel director del Poliesportiu Prínceps d'Espanya relatiu a la incorporació de dos nous espais esportius en la redacció de l'annex del projecte de decret pel qual es regulen els preus públics per a l'ús dels serveis i de les instal·lacions del Poliesportiu Prínceps d'Espanya i a la rectificació d'una errada en la redacció de l'article 5 lletra i) de l'esborrany de la norma.
14. Ofici signat pel director del Poliesportiu Prínceps d'Espanya dirigit als Serveis Jurídics de la Secretaria General de la Conselleria de Cultura, Participació i Esports, pel qual se sol·licita l'informe corresponent.
15. Informe del Servei Jurídic de la Conselleria de Cultura, Participació i Esports en relació al projecte de decret pel qual es regulen els preus públics per a l'ús dels serveis i de les instal·lacions del Poliesportiu Prínceps d'Espanya.

16. Informe de la Secretaria General de la Conselleria de Cultura, Participació i Esports en relació al projecte de decret pel qual es regulen els preus públics per a l'ús dels serveis i de les instal·lacions del Poliesportiu Prínceps d'Espanya.
17. Projecte de decret pel qual es regulen els preus públics per a l'ús dels serveis i de les instal·lacions del Poliesportiu Prínceps d'Espanya.
18. Ofici de la consellera de Cultura, Participació i Esports mitjançant el qual sol·licita el dictamen preceptiu al Consell Econòmic i Social de les Illes Balears.

Quart. D'acord amb el procediment aplicable, la Comissió de Treball d'Economia, desenvolupament regional i medi ambient elabora una proposta de dictamen que és elevada a la Comissió Permanent. Aquest òrgan, aprova finalment el dictamen el dia 10 de juliol de 2018.

II. Contingut del Projecte de decret

El Projecte de decret tramés per dictamen consta d'una part expositiva, una part dispositiva composta per 8 articles, i una part final formada per una disposició addicional, una disposició derogatòria, una disposició final i un annex.

I. A la part expositiva es fa referència el marc normatiu que l'habilita. Així, d'una banda, en l'àmbit autonòmic, es fa referència a l'article 30.12 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, que atorga a la Comunitat autònoma la competència exclusiva en matèria d'esport i lleure; foment, planificació i coordinació de les activitats esportives i de lleure; i regulació i declaració d'utilitat pública de les entitats esportives, a la Llei 14/2006, de 17 d'octubre, de l'Esport de

les Illes Balears, o a la Llei 14/2014, de 29 de desembre, de Finances de la Comunitat autònoma de les Illes Balears, i de l'altra, en l'àmbit estatal, es fa referència a la Llei 8/1989, de 13 d'abril, de taxes i preus públics, a la Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, que fa referència a què les administracions públiques, en l'exercici de les seves competències, han de tenir en compte les necessitats dels menors, especialment en l'àmbit de l'esport, o a la Llei 40/2003, de 18 de novembre, de protecció a les famílies nombroses, que estableix un mandat a dirigit a totes les administracions públiques en el sentit d'establir un règim d'exempcions i bonificacions per als membres de les famílies nombroses que tinguin reconeguda aquesta condició.

Així mateix, es justifica la necessitat del projecte normatiu en el fet de què es considera necessari establir els preus públics corresponents a l'ús d'aquests serveis i instal·lacions, que s'han de regular en una disposició de caràcter general.

Finalment, i d'acord amb el que preveu l'article 129.1 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, explica com aquest projecte s'ajusta als principis de necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència i eficiència.

II. La part dispositiva del Projecte de decret s'estructura en 8 articles:

L'article 1 del projecte de decret estableix l'objecte de la norma, que és l'aprovació dels preus públics per a l'ús dels serveis i instal·lacions del Poliesportiu Prínceps d'Espanya que s'especifiquen en l'annex d'aquest decret i que s'han de regir pel que disposen les normes que s'estableixen en els articles següents d'aquest decret. A

continuació, l'article 2 fa referència als obligats al pagament i l'article 3 a la meritació i devolució. L'article 4 regula la gestió del cobrament, l'article 5 estableix tot un règim d'exempcions i bonificacions, l'article 6 fa referència a la forma de pagament i recaptació, l'article 7 estableix la possibilitat de fer reserves de les instal·lacions esportives, i finalment, l'article 8 preveu un règim de revisió.

III. Pel que fa a la part final.

En primer lloc, la disposició addicional única del projecte regula l'actualització de preus, establint que les quanties que es preveuen a l'annex d'aquest d'aquest decret es podran actualitzar en els termes de l'article 8, mitjançant Resolució de la consellera de Cultura, Participació i Esports, que s'haurà de publicar també en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

Seguidament, la disposició derogatòria única fa referència a les disposicions que es deroguen, manifestant que queden derogades totes les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin al que disposa aquest Decret i, en concret, l'Ordre de la consellera de Benestar Social, d'1 de febrer de 2001, per la qual s'estableixen els preus dels serveis que depenen de la Direcció General d'Esports, corresponents a l'Escola Nacional de Vela Calanova i al Poliesportiu Prínceps d'Espanya (BOIB núm. 21, de 17 de febrer de 2001).

Finalment, la disposició final única disposa que aquest Decret entrarà en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

IV. Per acabar, el projecte de Decret conté un annex en el qual s'estableixen les quanties dels preus públics del Poliesportiu Prínceps d'Espanya per a l'ús de les instal·lacions esportives concretes.

III. Observacions generals

Primera. La Carta Internacional de l'Educació Física i l'Esport de la UNESCO estableix, entre altres punts, que una de les condicions essencials de l'exercici efectiu dels drets humans depèn de la possibilitat per a totes les persones de desenvolupar i preservar lliurement les seves facultats físiques, intel·lectuals i morals, la qual cosa implica que s'hauria de donar a tothom la possibilitat d'accedir a l'educació física i l'esport. Igualment, afirma que l'educació física i l'esport contribueixen al desenvolupament complet i harmoniós de l'ésser humà i reconeix a totes les persones el dret fonamental d'accedir-hi, especialment el Conveni Europeu sobre violència i el Conveni del Consell d'Europa contra el dopatge de 1989.

D'altra banda, pel que fa a l'àmbit de la Unió Europea, el Llibre Blanc de l'Esport presentat per la Comissió Europea reconeix que l'esport es un fenomen social i econòmic creixent que fa una contribució important als objectius estratègics de solidaritat i prosperitat. L'esport atreu ciutadans europeus i contribueix a promoure valors com l'esperit d'equip, la solidaritat, la tolerància, el joc net, així com satisfacció personal.

Finalment, la rellevància de l'esport ha estat recollida en el conjunt de principis rectors de la política econòmica i social del capítol III del títol I de la Constitució

Espanyola (en endavant CE), concretament a l'article 43.3 que disposa que els *"poders públics fomentaran l'educació sanitària, l'educació física i l'esport"*.

Segona. L'esport és un fenomen social cada vegada més diversificat i que presenta moltes facetes. Les innovacions es produeixen de manera constant i l'intercanvi d'experiències es produeix a nivell mundial, a causa de l'era de les noves tecnologies. Contínuament apareixen noves pràctiques d'activitat física i la seva demanda és creixent en els països desenvolupats degut a factors com la prosperitat econòmica, augment del temps lliure i reconeixement dels efectes positius de l'esport en el benestar i la salut.

La importància de l'esport és indiscutible i així ho manifestat aquest Consell en diverses ocasions, com ara en el dictamen 2/2006 relatiu a l'avantprojecte de la llei de l'esport de les Illes Balears on es va posar de manifest que *"a banda del component social, l'esport aporta clars avantatges per a la salut, la capacitat funcional i el benestar general de les persones i exerceix una influència demostrable en la reducció de riscos de mort prematura, particularment en la prevenció de malalties no transmissibles com les cardiovasculars, hipertensió, càncer de colon, osteoporosi i algunes diabetis . D'altra banda, s'ha de tenir en compte que la pràctica de l'esport pot reduir el cost de l'atenció sanitària i de serveis socials i pot incidir en el augment de la productivitat, la qual cosa constitueix un avantatge socioeconòmic rellevant"*, i en el dictamen 14/2009 relatiu a l'esport a les Illes Balears, en el qual es varen fer una sèrie de valoracions sobre els àmbits relacionats amb l'esport que es varen considerar més rellevants, com ara la relació entre l'esport i la salut, l'educació, la discapacitat i la gent gran. D'aquesta manera, en relació a les instal·lacions esportives, el CES va posar de manifest en aquell dictamen que *"es considera prioritària la creació d'un Pla d'instal·lacions esportives per a les Illes Balears."*

Igualment, es recomana especialment que s'arbitrin mesures per a la racionalització i optimització de recursos, com mancomunar les instal·lacions i els serveis, l'establiment d'acords entre entitats públiques i privades per a la utilització d'instal·lacions.”, així com també, es va recomanà “la promoció de formació dels responsables en política esportiva i la participació dels tècnics municipals”.

Tercera. En matèria de preus públics, la normativa autonòmica vigent és molt genèrica i dispersa. La Llei 2/1997, de 3 de juny de taxes de la comunitat autònoma de les Illes Balears fa referència als preus públics, però per excloure'ls del seu àmbit d'aplicació, i la Llei 14/2014, de 29 de desembre, de finances de la comunitat autònoma de les Illes Balears reconeix els preus públics com un dels recursos que integra la hisenda pública autonòmica. Per tant, en tant en quan no s'aprovi legislació autonòmica en la matèria, l'establiment d'un preu públic està sotmès a la Llei 8/1989, de 13 d'abril, de taxes i preus públics.

D'altra banda, la sentència del Tribunal Constitucional 185/1995, de 14 de desembre, va declarar la inconstitucionalitat dels paràgrafs a) i b) de l'article 24 de la Llei 8/1989, de 13 d'abril, de taxes i preus públics, com també de determinades expressions que conté el paràgraf c) de l'esmentat article, amb els efectes que s'indiquen al fonament desè de la mateixa sentència.

Per al Tribunal Constitucional, la categoria dels preus públics, tal com regula la Llei 8/1989, de 13 d'abril, ha de complir simultàniament dos requisits: que el supòsit de fet que hi doni lloc es faci de manera lliure i espontània o, el que és el mateix, que la sol·licitud del servei o l'activitat administrativa sigui una manifestació real i efectiva

de voluntat per part de l'interessat i que aquest servei o activitat no el prestin ens de dret públic en situació de monopoli de fet o de dret.

Per tal de donar compliment a aquesta Sentència, es va aprovar la Llei 25/1998, de 13 de juliol, de modificació del règim legal de les taxes estatals i locals i de reordenació de les prestacions patrimonials de caràcter públic, donant una nova redacció a l'article 24 de la Llei, per definir finalment els preus públics com aquelles *“contraprestacions pecuniàries que se satisfacin per la prestació de serveis o la realització d'activitats efectuades en règim de dret públic, quan aquests serveis o aquestes activitats els presti també el sector privat i siguin de sol·licitud voluntària per part dels administrats”*.

IV. Consideracions particulars

A continuació farem una sèrie d'observacions en relació al procediment d'elaboració i al text de la norma amb la finalitat de millorar-ne el text i la comprensió.

Primera. En general, i pel que fa al procediment, aquest s'ha elaborat amb correcció i s'han seguit tots els tràmits exigits, amb una àmplia fase d'audiència i la possibilitat, mitjançant el tràmit d'informació pública, de la participació de tots aquells que es poguessin considerar interessats.

D'aquesta manera, consta l'informe preceptiu de l'Institut Balear de la Dona, la memòria econòmica financera prevista a l'article 26.2 de la Llei 8/1989, de 13 d'abril, de taxes i preus públics, per tal de justificar els imports dels preus públics i la

sol·licitud d'informe tant a l'Assemblea Balear de l'Esport, òrgan consultiu autonòmic en matèria d'esport, com al Tribunal Balear de l'Esport.

D'altra banda, es justifica a l'expedient el compliment del tràmit de participació ciutadana previst a l'article 133 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

Finalment, es valora positivament que s'hagin considerat individualment les al·legacions presentades, i s'hagin contestat incloent-hi els motius pels quals s'acceptaven o es rebutjaven.

Segona. En relació amb el preàmbul, aquest realitza una llarga exposició del marc normatiu que habilita la norma, no obstant això, es troba a faltar d'una banda, una explicació més acurada que justifiqui la necessitat d'aquest projecte normatiu, tal i com es fa, per exemple, a la memòria d'impacte normatiu que figura a l'expedient administratiu, i de l'altra, una referència expressa a l'Ordre de la consellera de Benestar Social, d'1 de febrer de 2001, per la qual s'estableixen els preus dels serveis que depenen de la Direcció General d'Esports, corresponents a l'Escola Nacional de Vela Calanova i al Poliesportiu Prínceps d'Espanya, atès que és la norma que es troba actualment en vigor i que quedarà derogada una vegada entri en vigor el projecte de Decret, d'acord amb la seva disposició derogatòria única.

Finalment, d'acord amb la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, s'ha de fer constar també la consulta feta a aquest Consell.

Tercera. L'article 3.1 del projecte de Decret presenta una errada quan afirma que el pagament del preu públic s'ha de fer d'acord amb el que disposa l'article 7 del Decret, ja que hauria de referir-se a l'article 6 concretament, atès que l'article 7 fa referència a les reserves de les instal·lacions esportives.

Quarta. D'altra banda, l'article 3.2 del projecte de Decret disposa que en el cas que no es presti el servei o no s'utilitzi la instal·lació per causa no imputable a la persona obligada al pagament, es retornarà el seu import sempre i quan ho comuniqui al poliesportiu amb 24 hores d'antelació a l'inici del servei o activitat mitjançant correu electrònic.

En aquest sentit, consideram que la comunicació al poliesportiu es podria realitzar alternativament per altres mitjans i no només per correu electrònic, atès que, d'acord amb l'article 5 del projecte, també poden ser usuaris de les instal·lacions del poliesportiu els pensionistes o la gent gran, els quals poden tenir dificultats pel que fa a l'ús de les noves tecnologies. Així, de la mateixa manera que ho preveu l'article 7 del projecte en relació a la reserva d'instal·lacions, aquesta comunicació es podria realitzar també presencialment o per via telefònica.

Cinquena. En relació al règim d'exempcions i bonificacions, l'article 25.2 de la Llei 8/1989, de 13 d'abril, de taxes i preus públics preveu la possibilitat de fixar preus inferiors sempre i quan existeixen raons justificades de interès públic, socials, benèfiques o culturals.

En aquest sentit, l'article 5.1.1) del projecte de Decret preveu una exempció del 100% del preu als esportistes dels programes de tecnificació i als esportistes d'alt

nivell, la qual, d'acord amb la memòria d'anàlisi d'impacte normatiu que figura a l'expedient es troba justificada per raons d'interès públic, ja que la Llei de l'Esport 14/2006 té com a objectiu fonamentar l'esport d'alt nivell.

Aquest Consell també es mostra partidari de fomentar l'esport d'alt nivell, no obstant això, també considera que s'ha de promoure l'esport en tots els seus àmbits i facilitar els mitjans que permetin la seva pràctica, amb la finalitat d'obtenir una major qualitat de vida i una major benestar social, així com també un hàbit beneficiós per a la salut. En aquest sentit, consideram que aquesta exempció pot suposar un greuge comparatiu cap a altres col·lectius més vulnerables, com les persones discapacitades, els aturats de llarga durada o les persones beneficiàries de la renda social garantida, que d'acord amb el projecte objecte de dictamen no tenen dret a exempció sinó a bonificació, per tant, des de el CES recomanam substituir aquesta exempció per un règim de bonificacions, tret de què en el cas dels esportistes dels programes de tecnificació l'activitat estigués inclosa dintre dels programes específics.

Sisena. Finalment, la disposició derogatòria única del projecte estableix que queden derogades totes les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin al que disposa aquest Decret i, en concret, l'Ordre de la consellera de Benestar Social, d'1 de febrer de 2001, per la qual s'estableixen els preus dels serveis que depenen de la Direcció General d'Esports, corresponents a l'Escola Nacional de Vela Calanova i al Poliesportiu Prínceps d'Espanya, no obstant això, i d'acord amb el principi de seguretat jurídica, s'hauria de precisar quines són aquestes altres disposicions que quedarien derogades.

V. Conclusions

El Consell Econòmic i Social de les Illes Balears ha valorat el Projecte de decret pel qual es regulen els preus públics per l'ús dels serveis i de les instal·lacions del Poliesportiu Prínceps d'Espanya, i sol·licita al Govern que sigui receptiu a les recomanacions formulades en aquest dictamen.

El secretari general

Josep Valero González
Palma, 10 de juliol de 2018

Vist i plau

El president

Carles Manera Erbina